

Laba diena

Šiandien – mėnulio pilnatis. Saulė teka 8 val. 39 min., leisis 16 val. 10 min.
Dienos ilgumas 7 val. 31 min.
Vardadienai: šiandien – Jaugeda, Jaugėlas, Jaugilas, Liucidas, Liucijonaš, Liucijus, Liucina, Liucius, Lucidas, Šviedrys, Šviesė, Šviesis, Šviesuolė, rytoj – Eivaida, Eivaidas, Eivarda, Eivardas, Gunaras, Medvaišas, Vilinta, Vilintas, Vilintė, pirmadienį – Algis, Eidravas, Eidravė, Gabėta, Gabija, Kergaila, Kergailas, Kermantas, Kermantė, Prietautas, Prietautė, antradienį – Elma, Ginvilas, Ginvilė, Kolumba, Kolumbas, Vyda, Vydas, Vyduatas, Vydaute.

Putino ar visos Rusijos karas?
2 p.

„Bendruomenė – ne vienas žmogus, jai reikia palaikymo ir bendrų darbų...“ 3-5 p.

Cukrinis diabetas ir širdies bei kraujagyslių ligos
4-5 p.

Miškų vaidmuo stabilizuojant klimato kaitą
6 p.

Šiais metais Prienų lopšelio-darželio „Gintarėlis“ laukia modernizavimas

Prienai – tarp 13 savivaldybių, kurios už 10 mln. eurų atnaujins beveik tris dešimtis pastatų. Gruodžio 31 d. baigësi kvietimas teikti paraiškas savivaldybėms, norinčioms gauti kompensacinię išmoką už atnaujinamą savivaldybei priklausantį viešąjį pastatą. Aplinkos projektų valdymo agentūra sulaukė 27 paraiškų iš 13 savivaldybių. Bendra prašoma suma siekia kiek daugiau nei 10 mln. eurų, už kuriuos planuojama atnaujinti 29 pastatus.

Paraiškas pateikė Vilniaus, Ukmurgės, Panevėžio, Šiaulių, Salčininkų, Prienų, Švenčionėlių, Šakių, Plungės, Tauragės, Klaipėdos, Kupiškio rajonų ir Visagino savivaldybių administracijos. Šis finansavimas skirtas savivaldybių išlaidoms, kurios patirtos atnaujinant savival-

dybei priklausantį viešąjį pastatą, kai jo kitai daliai išlaidų gauta paškola iš savivaldybių pastatų fondo. Pasirinktus pastatus savivaldybės turės atnaujinti ir pasiekti ne mažesnę kaip B energinio

(Nukelta į 8 p.)

Arčiau žmonių

„Reikia tiek nedaug, kad pradžiugintum kitą ir pažadintum viltį...“

2023-aisiais Lietuvos Jaunujų maitiečių organizacijai sukončia 30 metų. Prienuose jaunieji maitiečiai skaičiuoja dar tik aštuntus metus, tačiau yra gerai žinomi ir vertinami dėl savo savanoriškos socialinės veiklos, neatlygintinų darbų visuomenės labui. Jaunimą šiuo bendruomeninės atsakomybės ir vertybų keliu veda Maltos ordino pagalbos tarnybos Prienų grupės vadovė, Prienų „Ažuolo“ progimnazijos muzikos mokytoja metodininkė Lina SUCHORUKOVIENĖ, kuri šiemet „Gyvenimo“ laikraščio skaitytojų valia išrinkta Prienų rajono savivaldybės Metų žmogumi 2022. Šis apdovanojimas bus įteiktas sausio 20 d. laikraščio Padėkos šventėje.

Prienų jaunieji maitiečiai vykdė „Maisto ant ratų“ projektą – vienišiems senoliams išnešojo sriubą į namus, rengia įvairias akcijas, konkursus, kurių metu supažindina visuomenę su socialine veikla ir renka aukas „Maitiečių sriubai“. Jie

(Nukelta į 2 p.)

Maltos ordino pagalbos tarnybos Prienų grupės vadovė Lina Suchorukoviene tradiciniuose „Gyvenimo“ laikraščio rinkimuose išrinkta „Metų žmogumi 2022“.

Metų projektas – Šilavoto Davatkyno bendruomenės kunigo Antano Radušio parko įkūrimas

Baigiantis 2022-iesiems metams, „Gyvenimo“ redakcija savo skaitytojus pakvietė prisiminti svarbiausias mūsų krašto įstaigą, bendruomenių iniciatyvas, nuveiklus darbus ir atiduoti savo balsą tradiciniuose „Metų projekto“ rinkimuose. Šiemet daugiausia skaitytojų balsų sulaukė spalio 22-ąjį Šilavote atidarytas kunigo Antano Radušio parkas.

Šis projektas – tai Šilavoto Davatkyno bendruomenės iniciatyva. Matydama didelį poreikį naujos laisvalaikio erdvės, kuri būtų pritaikyta ir jauniesiems, ir vyresniems gyventojams bei turistams, atsiradimui, bendruomenė savo pastangomis surinko lėšas ir įsigijo beveik 1 ha sklypą šalia Šilavoto mokyklos.

Ir nors vien sklypo įsigijimas pareikalavo visų

turimų finansų, nuoširdžiai tikėdami savo idėjos prasme, bendruomenės nariai rankų nenuleido. Pradėjė ieškoti kitų finansavimo galimybių, teikė paraišką Nacionalinė mokėjimų agentūrai ir gavo finansavimą, taip pat prie parko įrengimo pradžios finansiskai prisidėjo ir Prienų rajono savivaldybė.

O dabar šilavotiškiai džiaugiasi jaukiai sutvarkyta, veimutinėmis pušimis apsodinta erdve, kuri gražiai susijungia su dar kitu šios bendruomenės projektu „Žvaigždžių takas“. Ypač džiugina tai, jog Šilavote įamžintas iškiliaus žmogaus, parapijos, bažnyčios statytojo, mokyklos įkūrėjo, knygnešio, kunigo A. Radušio atminimas. Beje, naujai pasodintos pušelės parko tėsia paties A. Radušio pradėtą tradiciją apsodinti Šilavoto apylinkes spygliuočiais.

Antano Radušio parko atidarymo šventės metu.

Putino ar visos Rusijos karas?

Interneto platformoje „Echofm.online“, kuria įkūrė Rusijos prezidento Vladimiro Putino režimo po visą Europą išblaškotas radijo stoties „Echo Moskvy“ (liet. „Maskvos aidas“) kūrybiniai likučiai, dar prieš ateinant Naujiesiems metams pasirodė, mano galva, išskirtinis vienos autorės tekstas Jame buvo šiek tiek retoriškai klausiamas: ar karas Ukrainoje tebėra tik p. Putino bei jo aplinkos, ar visos Rusijos karas?

Nors žurnalistikos amato tyrinėtojai šiuo atveju galėtų teigti, kad formuliuotė klausimą rodo esant uždaru. Todėl ir atsakymų variantų tegali būti du – arba, arba. Nors, ko gero, rastusi nemažai žmonių, kurie sau įprasciai sakytų, kad šitaip formuliuoti klausimą yra nekorektiška, viaskas yra daug sudėtingiau, ne visa yra taip vienareikšmiška.

Aš asmeniškai atsakymą į šį klausimą gavau maždaug tą pačią dieną, platformoje „Youtube.com“ peržiūrėjės klipą iš kažkurio Rusijos didmiesčio, kuriame buvo užfiksuota tramvajumi vykusi pagyvenusi, matyt, pabambėti mėgstanti moteriškė. Ji burbėjo apie tai, kad Rusijos kariuomenė Ukrainoje kariauja „nuoga ir basa“ (ji, regis, net nespėjo suformuluoti priežasties, kodėl ji tokia), todėl nesugeba pasiekti jokių laimėjimų mūšio lauke. Klipas baigiasi tuo, kad keli jauni vyriškiai griebia bambekle už pažastų, verčia ant tramvajaus salono grindų, velka ir tiesiog ištrenkia lauk transporto priemonei sustojus bei pravėrus duris. Bambeklė jau nesviestiskai šaukia, tačiau veltui – visame tramvajuje neatsiranda nė vieno žmogaus, kuris imtų bent simboliskai užtarti pagyvenusią moterį ir sustabdys „patriotiškus“ žaliūkus.

Todėl greičiausiai jau dabar pasirinkčiai antrają „Echofm.online“ autorės pateikto retorinio klausimo alternatyvą: kad, mano nuomone, Ukrainoje vyksta nebe p. Putino, o visos Rusijos karas prieš Ukrainą. Ir man vis labiau atrodo, kad lapkritį paskelbęs „dalinę“ mobilizaciją Kremlis bent iš dalies pasiekę ir vis labiau įgyvendina itin svarbų pernai pradėto karo tikslą – padaryti taip, kad diduma Rusijos žmonių susiteptų krauju ir karą priimtu kaip nuosavą problemą.

Tuos, kurie nuo karo pabėgo į kitas pasaulio šalis – mat juos velnias. Tačiau tie, kurie liko Rusijoje, privalo būti vienos krauso grupės su p. Putinu.

Dėl to galima įtarti, kad Ukrainos frontuose atsiradę okupantai bus dar nuožmesni, jų nusikaltimai – dar labiau nežmoniški, nes jų „žygarbių“ laiks beigt skatinis ne tik liumpeniuota ir gausiai per televiziją rodoma Rusijos visuomenės dalis, bet ir visa ten likusioji.

Cia tik mus, kitus vakariečius gali šokiruoti Maskvos kariuomenės į Ukrainos miestus Naujujų metų išvakarėse paleisti dronai-sprogenys ranka rašytais palinkėjimais „Su Naujausiais Metais“. Kad taip elgiasi karinę uniformą dėvintys žmonės, kurie, esu tikras, nesugebėtų nė atsakyti į klausimą, koks yra karo, kuriame jie kariauja, esminis tikslas? Nužudyti kuo daugiau žmonių? Pradėjus karą, nevalia jo pralaimeti? Demilitarizuoti ir denacifikuoti (pernai rudenio Rusijos atlirkos sociologinės apklausos rodė, kad daugeliui tos šalies žmonių ši savoka buvo tiesiog nesuprantama mistika) Ukrainą? Net p. Putinas deklaratyviuosius pradėto karo tikslus nuo ankstyvo pavasario ligi dabar keitė it savo kojines ar apatinius.

Karas šiemet dėl to bus dar nuožmesnis nei pernai. Juolab dabar įvairaus lygio ekspertai fronte laukia maždaug naujos 200-tūkstantinės Rusijos kariuomenės grupuotės, kuri artimiausiu metu mėgins pralaužti ukrainiečių gynybą ir kare pasiekti bent kažkokį persilaužimą.

Todėl galima tikėtis, kad tokiai vietų, kaip Buča, Izumas, Chersonas, bus daugiau.

Tai nereiškia, kad rusų kariuomenei pavyks užimti naujas Ukrainos teritorijas. Bet ir seniau okupuotose jie taps žiauresni ir vietiniams gyventojams dar labiau negailestingi.

Tai, kas išaugina...

„Reikia tiek nedaug, kad pradžiugintum kitą ir pažadintum viltį...“

(Atkelta iš 1 p.)

aplanko Prienų globos namų gyventojus, pradžiugina juos naminu pyragu, dovanėlėmis ir koncertu, padeda tvarkyti biblioteką ir namų aplinką, dalina nepasurintiems gyventojams „Maisto banko“ akcijoje surinktus maisto paketus. Kita gerujų darbų savaigalio iniciatyva – prieš lapkritio 1-ąją buvo sutvaryti Prienų kapinaitėse esantys Anapilin išėjusiųjų Prienų globos namų gyventojų kapai.

Prienų jaunuju maltiesčių vadovė Lina Suchorukovienė ne kartą apdovanota už savanorystės skatinimą, jai skirtą ir 2017 metų Prienų rajono savivaldybės „Dėkingumo“ nominacija „Už savanorystę“. Prienų „Ažuolo“ progimnazijos jaunieji maltiesčiai yra tapę Malto ordino idėjų padėjėjų socialinės akcijos konkurso nugalėtojais, kaip daugiausia lešų surinkę ir daug idėjų iygivendinę padėjėjai.

Lina Suchorukovienė, paprašyta pasidalinti mintimis apie jau aštuanterius metus trunkančią Jaunuju maltiesčių grupės veiklą, pastebi, kad šis laikotarpis atrodo gan ne trumpos, nes pirmieji buvę savanoriai jau baigę gimnaziją ir šiuo metu yra studentai.

– Pradžia buvo nedrasi, pradėjome vos nuo keleto savanorių, nuo kelių mokinii, kurie parodė susidomėjimą maltiesčių veiklą, nuo keleto vyresniųjų savanorių, kuriuos pakviečiai, ir jie patikėjo šia idėja, pritarė ir palaike. Siuo metu organizacija apjungia apie trisdešimt jaunuju maltiesčių ir daugiau bei dešimt vyresniųjų savanorių. Pagrindinės veiklos vyksta su jaunaisiais maltiesčiais, bet, kai vyksta akcijos, didesni renginiai, visi kartu susiburiame, sutelkiame jėgas ir padarome tai, kas svarbu ir reikalinga, – pasakoja Jaunuju maltiesčių vadovė.

Jos teigimu, pagrindinė jaunuju maltiesčių veikla yra senelių lankymas. Kartu su termosu karštos sriubos jaunuoliai neša jiems savo šypsena, bendrystę, dovanota vienišiems senoliams brangų laiką, šiltą pokalbij, jautrų paguodos žodį.

– Bendraujame su Prienų glo-

bos namų seneliais, vykstame jų pasveikinti švenčių progomis, renjamame koncertus. Aplankome lopšelio-darželio „Pasaka“ vaikus. Kasmet dalyvaujame „Maisto banko“ akcijoje, renkame produktaus, kuriuos vėliau daliname savo globojamiems žmonėms. Sveiki name senolius religinių, tautinių švenčių progomis, patvirtindami jiems, kokie svarbūs mums yra mūsų tautos istorija ir papročiai. Primindami tai jiems, ugdomė ir save.

Kasmet kartu su Prienų „Ažuolo“ progimnazijos bendruomenė organizuoja kalėdinį renginių ciklą „Pasidalinkime gerumu“: kalėdinę mugę, muzikinę pasaką, su mokyklos vaikų chorū giedame Kūčių vakaro mišiose Prienų bažnyčioje. Rengiame „Maltiesčių sriubos“ akciją prieš Kalėdas miesto aikštėje. Šių renginių metu kviečiame žmones aukoti vienišų vargstančių senolių sriubai. Taigi mūsų pagrindiniai rėmėjai yra Prienų krašto žmonės, progimnazijos mokiniai tėveliai, lopšelio-darželio „Saulutė“ bendruomenė ir vaikucių tėveliai, kurie ugdę savo vaikų širdyse atjautą, pagarbą, supratimą, moko dažintis gerumu.

Iš surinktų aukų jaunieji maltiesčiai vėl visus metus gali rūpintis ir globoti vargstančius žmones. Šiuo metu Prienuose ir rajone iš viso globojame apie keturiadesimt žmonių, kuriuos maltiesčiai aprūpina termosu karštos sriubos du kartus per savaitę.

Tikime, kad ir toliau galėsime tapti šiai veiklai, nes kiekvieno senolio namuose esame labai laukiami... Stengiamės ir norime atrasti visus žmones, kuriems būtų reikalinga mūsų pagalba ir bendrystė, – akcentuoja L. Suchorukovienė.

Ji svarsto, kad į socialinę veiklą įsitraukė neatsitiktinai, anot jos, tikriausiai tokys yra Dievo jai skirtas gyvenimo planas:

– Aktyviai dirbu pedagoginė srityje, mokslo metų eigoje esu labai užimta, kartais būna visko gerokai per daug... Bet prisimenu, kuo met per vienerias vasaros atostogas pasvajojau, kad, turėdama tiek laisvo laiko, galėčiau kažką nuveikti,

gal kam padėti, gal su kuo nors pasidalinti... Ir nežinau, kaip būčiau galėjusi šią svajonę išpildyt be Maltiesčių organizacijos pagalbos. Tiesa, kai ja pradėjau domėtis, lankiau iniciatyvinės grupės steigimo mokymus, daug ko nežinojau apie maltiesčius. Bet, bégant laikui, kaupiantis patirčiai, visos šios organizacijos vertybės labai atitiko tai, ką savyje puoselejau aš pati. Gyvenime atsiraudo daugiau prasmės, daugiau spalvų. Mano varomoji jėga, kuri skatina savanoriauti ir padėti žmonėms, yra mano tikėjimas. Maltiesčių veiklos pagrindinis tikslas yra „Tikėjimo saugojimas ir pagalba vargstančiam“. Esu įsitikinus ir kaip savanorė, ir kaip vadovė, kad šie du dalykai turi būti tarpusavyje susieti. Nes ilgalaičė savanorystė turi būti paremta dvasingumu. Jeigu néra gylio, dažniausiai savanorystė būna trumpalaikė. Todėl būdama tarp jaunų žmonių, stengiuosi, kad kartu su gerais darbais jie keliautų ir save pažinimo keliu, kad iš savo tikėjimo ir patirčių susikurtų tvirtą pagrinda ateicių. O ir aš pati augu kartu su savo savanoriais, bendrauju ir mokausi, nes noriu būti jiems ne mokytoja, noriu būti jų dalimi...

Galvojant apie tai, ką savanorystė duoda jaunam žmogui, tai tikrai yra labai daug... Ji ugdę pagarbą, atjautą ir toleranciją vyresniams ir kitokiam žmogui, padeda suprasti, kad ne visų gyvenimai būna sekmingi, ugdę pareigos jausmą, pilietiškumą, moko bendrauti ir pasirūpinti silpnesniu, padeda nugalėti egoizmą ir pastebėti šalia esantį, leidžia pajusti, kaip gera padėti neatygingintinai.

Manau, kad jaunuoliams tai yra neįkainojama patirtis, net ir tiems, kurie nors trumpai, bet pabando ir pasimatoja savanorystę. Bet tai pajausti kiekvienas gali tik per asmeninę patirtį... Kai seneliai nunešta šiluma, géris, šypsena, trumas pasikeitimąs keletu sakinių savanoriui sugrižta jautriu balso tonu, ašara akies kamputyje, stipriu apkabinimu ir viltingu žvilgsniu, kad netrukus vėl susitiksime – tai neįkainojama patirtis...

Dalė Lazauskienė

Atminties tiltu „LKB Kronikos“ leidėja Gerardas Elena Šiuliauskaitė mini 90 metų jubiliejų

2022 metų gruodžio 30 d. savo garbingą 90 metų gyvenimo sukaktį pasitiko sesuo Gerarda Elena Šiuliauskaitė SJE – viena iš pagrindinių „Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos“ leidėjų, Eucharistinių Jézaus seserų kongregacijos sesuo.

Elena Šiuliauskaitė gimė 1932 m. gruodžio 30 d. Marijampolės aps. Šilavoto vls. Stuomenų kai-

me. Mokėsi netoli téviškės esančioje Mikališkio pradinėje mokykloje, po to – Kazlų Rūdos vidurinėje mokykloje. 1953–1956 m. Vilniaus pedagoginiame institute studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą. Po 1956 m. Vengrijos sukilimo prieš sovietų valdžią ji Vilniuje per Vélines dalyvavo mitinge Rasų kapinėse ir po to – vykusiame antisovietinėje studentų demonstracijoje. Dėl to 1956 m. lapkritį Vilniaus pedagoginio instituto direktoriaus, Lietuvos komunistų partijos nario nuo 1930 m., Juozo Mickevičiaus įsakymu bu-

vo pašalinta iš trečiojo kurso kaip „nepateisinusi tarybinio studento vardo“.

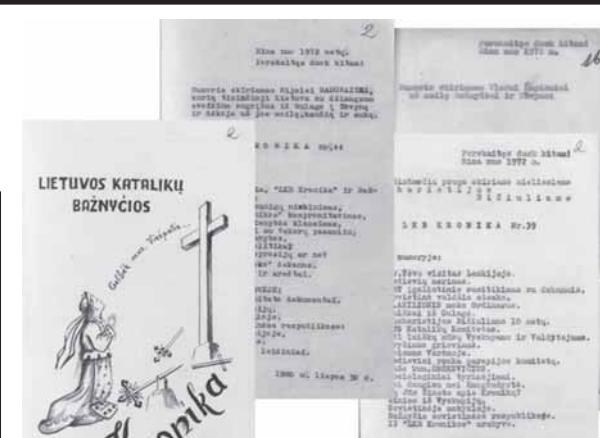
1958 m. pogrindijoje tapo viešuole, išstojo į Kristaus Karaliaus seserų kongregaciją. Neturėdama galimybų baigti aukštąjį mokslą dieniniame skyriuje, Elena 1961 m. pradėjo neakivaizdinges lituanistikos studijas Vilniaus universiteto Istorijos-filologijos fakultete. 1968 m. baigė šias studijas ir išgijo lietuvių kalbos bei literatūros specialybę. Po to penkerius metus dirbo šio universiteto Istorijos-filologijos fakulteto laborante. Tuo pat metu ištraukė ir į religinę pogrindijo veiklą. Kartu su kunigais organizavo jaunimo katalikiškajį ugdymą,

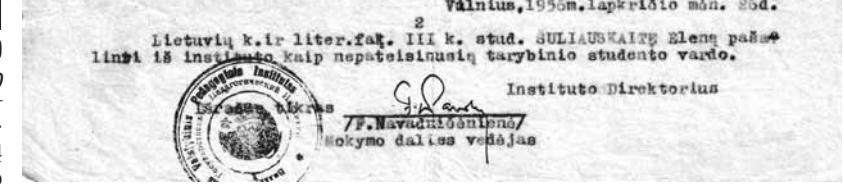
Elena Šiuliauskaitė. Apie 1960

m. Iš E. Šiuliauskaitės asm. archyvo

(Nukelta į 8 p.)

Pogrindiniai leidiniai „Lietuvos katalikų bažnyčios kronika“: 1973, 1979, 1980 m. originalai. Iš Lietuvos ypatingojo archyvo dokumentų

Vilniaus pedagoginio instituto direktoriaus įsakymo išrašas Nr. 100. 1956
11 26. Iš E. Šiuliauskaitės asm. archyvo

Birštono versmės

„Gyvenimas“
- laikraštis Jums
ir apie Jus!

„Metų žmogus 2022“ rinkimai

„Bendruomenė – ne vienas žmogus, jai reikia palaikymo ir bendrų darbų...“

„Birštono versmė“ skaitytojai Naujuos metų išvakarėse paskelbtame balsavime Birštono savivaldybės Metų žmogumi 2022 išrinko Nemajūnų bendruomenės santalkos pirmininkę Ireną Joaną Šliaužienę. Ji yra viena iš bendruomenės kūrėjų, ilgametė jos valdybos narė, o pastaruosius šešerius metus – ir jos vadovė.

Irena Joana Šliaužienė – Birštono krašte gerai žinomas, atsakinias, aktyvus ir kūrybiškas žmogus, kuris savo gyvenimą paskyrė jauniosios kartos ir bendruomeniškumo ugdymui, saviveiklai, Nemajūnų krašto šeimų telkimui, socialiniems ir kultūrinėms gyventojų reikmėms.

Buvusi Nemajūnų pagrindinės mokyklos, vėliau – Nemajūnų dienos centro direktoriė ir direktoriaus pavaduotoja kartu su bendraminčiais įdėjo daug pastangų, kad sukurtais vėstas gyventojus į bendruomenę, suaktyvintų kaimo kultūrinę, socialinę veiklą, paskatintų ūkinį ir buities klausimų sprendimą, iš įvairių fondų i gyvenamają vietovę pritrauktų lėšų, reikalingų infrastruktūros kūrimui ir aplinkos gražinimui, darbo vietų kūrimui.

Šių metų gruodžio 22 d. Nemajūnų bendruomenės santalka švęs 20 metų veiklos sukaktį. Per šį laikotarpį kaimo žmonių gyvenime prigijo nauja samprata, keičianti kaimyniškus santykius bendruomeniškais, skatinanti burtis bendrai veiklai. Pirmiausia Nemajūnuose buvo sukurtas ansamblis su kapela, jie gyvuoja iki šiol, rengia koncertus, dalyvauja šventėse. Pernai savo programą pristatė Prienų globos namuose, koncertavo Birštono kultūros centro meno mėgėjų kolektivu šventiniame koncerte „Gera laukti Kalėdų“.

Nemajūnuose organizuojami įvairūs renginiai. Ypač laukiama Sekminių šventė, prigijo tradicijos

„Metų žmogus 2022“ – Nemajūnų bendruomenės santalkos pirmininkė Irena Joana Šliaužienė.

pasveikinti moteris Kovo 8-osios proga, pradžiuginti vaikus Kalėdinėmis dovanėlėmis, šiemet Kalėdų senelis buvo dosnus visiems bendruomenės nariams.

Bendruomenė igyvendino ne vieną projektą. Gavus Atviros Lietuvos fondo finansavimą, krašto gyventojai buvo pakvieti į informacinių technologijų mokymus. Birštono vėstas veiklos grupė pateikto projekto lėšomis įsigytį dzūkų tautiniai kostiumai, pradėti rengti edukacinės programos „Lino kelias“

(Nukelta į 5 p.)

uzsiėmimai, kuriuose dalyvavo ir garbinga viešnia, tuometinė LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė. 2020 metų liepą kartu su darbo dieinai į Kauno regioną persikelusia Prezidentūros komanda Nemajūnų dienos centre lankėsi, su bendruomenės nariais susitiko Pirmoji šalių ponija Diana Nausėdienė.

Irenos Joanos Šliaužienės teigimu, bendruomenės nariai daugiau dėmesio etnokultūrinei veiklai

Birštono krašto žinios

Kviečiame teikti kandidatūras Vasario 16-osios apdovanojimams

Birštono savivaldybė tradiciškai kviečia teikti kandidatūras Birštono savivaldybei, bendruomenei nusipelnisių, savo darbais Birštono vardą garsinančių, žmonių apdovanojimams.

Siūlyti kandidatus iškilmingiems Vasario 16-osios apdovanojimams turi teisę įstaigos, nevyriausybines organizacijos ir savivaldybės gyventojai.

Kviečiame iki 2023 m. sausio 31 d. pasiūlymus ir kandidatų pristatymus pateikti Birštono savivaldybės tarybos sekretoriatui el. paštu sekretoriatas@birstonas.lt arba adresu: Jaunimo g. 2, Birštonas.

Laukiame Jūsų pasiūlymų!

Birštono savivaldybės informacija

Informacija dėl tikslinės pašalpos jubiliatams, sulaukusiems 90, 95 ir 100 metų

Birštono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius informuoja, kad nuo 2023 m. sausio 1 d. pasikeitus Vienkartinių, tikslinių, sąlyginų ir periodinių pašalpų skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo 11.3 papunkčiu, asmenims, kuriems sukančiai 90, 95, 100 metų jubiliejai, vienkartinė pašalpa bus mokama pateikus prašymą.

Atkreipiame dėmesį, kad dėl tikslinės pašalpos jubiliatams skyrimo gali kreiptis pats asmuo ar jam atstovaujantis kitas pilnametis asmuo ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo asmens suakties dienos.

Gyventojai dėl Vienkartinių, tikslinių, sąlyginų ir periodinių pašalpų skyrimo gali kreiptis į Birštono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrių (Jaunimo g. 2, Birštonas) arba į Birštono seniūnijoje (Birštono g. 14, Birštonas) dirbančią Skyriaus darbuotoją.

Kilus klausimui, kreipkitės:

Skyriaus vedėja Milda Ramanauskienė, tel. Nr. 8 686 95 404;
Vyr. specialistė Danutė Lėckienė, tel. Nr. 8319 62 017;
Vyr. specialistė Birutė Jakucionienė, tel. Nr. 8 319 62 017;
Socialinio darbo specialistė Lina Kamarauskienė, tel. Nr. 8 319 45 234.

Birštono savivaldybės informacija

Kviečia naudotis muzikos terapijos programa ir padėti sau

Praėjusiais metais sukurta ir išleista muzikos terapijos programa (kompaktinė plokštėlė) „Vokologija – pagalba sau balsu“ pripažinta Birštono savivaldybės Metų 2022 projektu.

Šis unikalas projektas, kviečiantis pasirūpinti savo emocine sveikata, sukurta Birštono viešajai bibliotekai bendradarbiaujant su profesionaliai kūrėjų komanda: kompozitore, džiazo vokaliste, muzikos terapeute, birštoniete Laura Budreckytė (kompozicija/vokalas), Richardu Baniu (klavišinai), Vyčių Nivinsku (kontrabosas), Tuomu J. Rasanenu (mušamieji/perkusija), Viliumi Keru (garso įrašas ir masteringas), Indre Budreckytė (akvarėlė), Neringa Žukauskaite (dizainerė), Egle Beinoriene (psichoterapija) bei kitais partneriais. Projekta finansavo Lietuvos kultūros taryba ir Birštono savivaldybė.

Lauros Budreckytės sukurtoje garso terapijos programoje balso, muzikos, improvizacijos dermė padės pažinti savo emocijas, išsilaisvinti iš streso ir nerimo. Pasak mu-

zikos terapeutės, programa skirta tiems, kuriems smalsu daugiau sužinoti apie save, savo balso subtilybes, ieškantiems įkvėpimo, naujos patirties, jaukaus pabuvimo su kitu.

Albume atspindi temos, aptartos drauge su jungiškosios krypties psychoterapeute analitike Egle Minelgaite-Beinoriene. Klausytojai, improvizuodami balsu, gali atlirkti užduotis: Saugi vieta (laikas), Pauzė, Mano ritmas, Vidinis vaikas, Aš pasirenku, Drąsa būti, Pasitikėjimas, Autentišumas, Dėkingumas. Kiekvieną muzikinę kompoziciją lydi menininkės Indrės Budreckytės akvarelė, spalvomis ataidinti skambančią muziką. „Tikiu, kad žvelgdami į piešinius pajusite įkvėpimą ieškoti persipinančių spalvų savo balsuose“, – į užsiėmimus individualiai arba mažose grupėse kviečia džiazo atlikėja, muzikos

terapeutė Laura Budreckytė.

Programa „Vokologija – pagalba sau balsu“ buvo pristatyta Birštono kurhauze vykusioje respublikinėje biblioterapijos konferencijoje „Eglės“ sanatorijoje, Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus ir Kauno apskrities viešosių bibliotekose, Nemajūnų dienos centre, „Litexpo“ surengtoje konferencijoje „Būkite sveiki“ ir kt. auditorijoje.

Šią muzikos terapijos programą, išraštą kompaktinėje plokštėlėje, galima surasti ir savarankiškai naudoti Birštono viešojoje bibliotekoje bei Youtobe kanale.

Bendradarbiavimas su Laura Budreckytė ir visa kūrybinė komanda, rengiant projektą „Vokologija – pagalba sau balsu“, mums buvo labai įdomi patirtis. Viliuosi, kad kūrybinio darbo rezultatas turės ilgalaike išliekamą vertę ir padės žmonėms geriau pažinti save ir tinka išreišksti savo emocijas, – teigė Birštono viešosios bibliotekos direktorė Alina Jaskūnienė.

Džiazo dainininkė ir muzikos terapeutė Laura Budreckytė.

Sveikata

Bus pereinama prie efektyvesnių šeimos medicinos paslaugų

Šiemet bus pereinama prie efektyvesnių ir rationalesnių šeimos medicinos paslaugų teikimo, vyks svarbūs pokyčiai. Sveikatos apsaugos ministras pasirašė įsakymo projektą, kuriuo patvirtinta nauja Šeimos medicinos plėtros 2016–2025 metų veiksmų plano redakcija. Bus didinamas šeimos gydytojo komandos vaidmuo teikiant nuosekliau ir patogesnes pirminės sveikatos priežiūros, t. y. šeimos gydytojo komandos, paslaugas.

Nauja plano redakciją parengė Sveikatos apsaugos ministerija kartu su šeimos medicinos politikos formavimo grupe. Daugiausia dėmesio skirta veiksmams, kurie realiui padidins šeimos gydytojo paslaugų vertę.

„Šeimos gydytojai yra pirminė ir svarbiausia sveikatos priežiūros grandis, kuriai tenka didžiausias krūvis, ir nuo kurios reikšmingai priklauso žmonių sveikata. Labai gaila, kad pastaraisiais dešimtmeciais šeimos medicinos komandos plėtra buvo per lėta, o medikams biurokratinė našta vis didinama. Pandemija tik dar labiau apnuogino šias problemas, kurias mums tenka spręsti nedelsiant. Ne tik sumažinime ir perskirstysime šeimos gydytojų darbų apimtis, bet ir sudarysiame galimybę dirbtį su visa komanda“, – sakė viceministrė Danguolė Jankauskiene.

Pasak viceministres, šeimos gydytojas operatyviai galės paskirti paslaugas, kurios šiuo metu žmonėms teikiamos epizodiškai ar papėluitai, pvz., kineziterapeuto paslaugos. Apie kuriąs jų pacientai yra tik girdėję – tai gyvensenos medicinos specialisto ar atvejo vadybininko priežiūra. Komandoje kiekvienas specialistas turės savo savarankiškų funkcijas, bet pagrindinė ašis išliks šeimos gydytojas. Keturiaskint keturios pirminės priežiūros įstaigos sėkmingai jau vykdo projektus, siekiančius pagerinti šeimos gydytojo komandos darbo procesus. Bendradarbiavimas tarp įstaigų užtikrinant pagalbą pacientui bus visos pertvarkos pagrindas.

Šeimos medicinos plėtros plane numatyta atlkti medikų krūvių perskirstymo, organizacinius ir finansavimo pokyčius: bus išplėstos ir perskirstytos šeimos gydytojo komandos narių savarankiškai teikiamas paslaugos; atnaujinta pacientų prisirašymo prie pirmėnės ambulatorinės asmenų sveikatos priežiūros paslaugas teikiančios įstaigos tvarka; detalizuotas apmokėjimas už papildomai įdarbintus šeimos gydytojo komandos narius; surinktas papildomas finansavimas pirminės sveikatos priežiūros įstaigoms už gerus darbo rezultatų rodiklius; patobulinta akreditacijos tvarka. Sie pokyčiai vyks artimiausiais metais.

„Kasdien dirbdami su pacientais matome, kiek galimybų nei-

naudojama dėl esamo reglamentavimo, darbu paskirstymo bei apmokėjimo. Dėl didelio biurokratinio darbo krūvių šeimos gydytojams labiausiai pritrūksta laiko darbui su pacientu. Atnižvelgdamis į šeimos gydytojų ir pacientų atsiliepimus, kai kuriuos pokyčius savo įstaigoje jau padarėme. Pavyzdžiu, dalį krūvio sėkmingai perima slaugytojos, medicinos registratorės. Bandome taikyti atvejo vadybą. Taip pat vykdymosi pacientų edukaciją matome teigiamus rezultatus – pacientai jaučia, kad jais rūpinamės ir patys prisima daugiau atsakomybės“, – sakė Kauno miesto poliklinikos direktoriaus pavaduotoja kokybės valdymui Loreta Marmienė.

Jau ir dabar teikiant šeimos medicinos paslaugas slaugytojai ir aukšerės įneša varų indėli. Siems medikams bus suteikta daugiau savarankiškų funkcijų. Pavyzdžiu, jie galės pratęsti receptus kai kuriems medicininiam preparatams bei išduoti siuntimus į prevencines programas (dabar tai gali atlkti tik šeimos gydytojai), išsilaikyti nukreipimus kompensacinei technikai gauti ir kitoms socialinėms reikmėms. Daug veiklos perims slaugos namuose komanda. Naujos atsakomybės bus įtvirtintos atnaujinus Slaugos praktikos, Akušerijos praktikos ir Sveikatos sistemos įstatymus.

Pacientų taip pat laukia pokyčiai. Prisirašant prie šeimos gydytojo, įtakos turės dvi aplinkybės: šeimos gydytojo pacientų skaičius (aplyinkės dydis) ir gyvenamoji vieta. Šiuo metu nei viena, nei kita nėra reglamentuota, ir dėl to kyla kliūčių. Ypač per pandemiją išryškėjo, kad šeimos gydytojams sudėtinga teikti paslaugas didelėse aplinkėse, todėl plane numatyta jų dydį reglamentuoti. Problemų kyla ir kai pacientai prisirašo prie šeimos gydytojo, neatsižvelgdamis į geografinius atstumus. Pavyzdžiu, Šilutėje gyvenantis žmogus prisirašo Vilniuje. Dėl didelio atstumo kai kurių paslaugų šeimos gydytojas fiziškai negali suteikti. Tokiems atvejams išvengti bus numatyta tvarka, apibrėžiant geografinius atstumus. Be to, pacientai bus skatinami keisti įpročius: atsakingai registruotis pas gydytojus, o prireikus, iš anksto atšaukti registraciją. Sie įpročiai padės medikams sklan-

džiau organizuoti darbą.

Teigiamų poslinkių sulaikus ir pirminė sveikatos priežiūrą organizuojančios įstaigos: finansiškai bus skatinamos įdarbinti šeimos gydytojo komandos narius. Kita priemonė – bus persvarstyta šiuo metu galiojantis skatinimas už gerus darbo rezultatų rodiklius, atskiras finansavimas šeimos gydytojo atliekamiams laboratoriniams tyrimams. Šie pokyčiai padės užtikrinti reikiamą specialistų skaičių kiekvieno šeimos gydytojo komandoje, kokybiškesnes konsultacijas, geresnį šeimos gydytojo komandos narių krūvių paskirstymą ir sklandų paciento sveikatos priežiūros procesą.

SAM primena, kad igvendinant sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarką, numatyta stiprinti pirminė sveikatos priežiūrą ir jos prieinamumą visoje šalyje – arčiau gyventojo teikti būtiniausias, kokybiškas šeimos medicinos paslaugas. Iki šiol šeimos gydytojai, nors ir turėdami plačias kompetencijas, dėl didelių darbo krūvių pritrūkavo laiko išsamioms konsultacijoms. Tai pasikeis jiems pradėjus dirbtį su komandos nariais: slaugytoju, aukšeriu, kineziterapeutu, gyvensenos medicinos specialistu, socialiniu darbuotoju, atvejo vadybininku ir apylinkės administratoriumi. Iki 2030 m. visi šeimos gydytojai turės dirbtį su pilnai suformuota komanda.

Tikimasi, kad šeimos medicinos plėtros plane numatytos priemonės padės sukurti geresnį tarpusavio ryšį tarp paciento ir šeimos gydytojo – pacientai labiau pasitikės savo šeimos gydytoju, gydytojas nuosekliai prižiūrės pacientą. Tai leis anksčiau pastebėti rizikos veiksnius, paskirti reikalingus tyrimus, koreguoti vartojamus vaistus ar keisti gyvenseną.

Šeimos medicinos paslaugų efektyvumo gerinimas inicijuotas atsižvelgiant į prastus gyventoju sveikatos rodiklius. Šeimos medicinos plėtros 2016–2025 metų planą kas dvejus metus peržiūri ir atnaujina šeimos medicinos politikos formavimo grupė, kurią sudaro skirtingų sričių atstovai. Daugelis plano priemonių buvo išykdotos, kai kurios tapo neaktualios, persvarstytos ir pakeistos, atsižvelgus į naujos Aštuonioliktosios LR Vyriausybės programos nuostatas, kurių slaugiausios – stiprinti gyventoju sveikatą, gerinti aplinką šeimai, skatinti sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo veiklas, didinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, kokybę ir sveikatos sistemos atsparumą grėsmėms, mažinti regioninę atskirtį.

SAM Komunikacijos skyrius

Cukrinis diabetas ir širdies bei kraujagyslių ligos

Pasaulio sveikatos organizacijos duomenimis, dažniausiai mirties priežastis – išseminė širdies liga. Kodėl sergantys cukriniu diabetu dažniau miršta nuo širdies ir kraujagyslių sistemos ligų? Apie tai kalbuosi su Prienų ligoninės direktore, gydytoja endokrinologe Jūratė MILAKNIENĖ.

– Kodėl sergantiesiems cukriniu diabetu itin svarbu rūpintis širdimi?

– Sergantiems cukriniu diabetu (CD) dėl ankstyvų ir greitai progresuojančių vainikinėse širdies kraujagyslėse aterosklerozinių pakitimų mirtingumas dėl išseminės širdies ligos bei kraujotakos sutrikimų padidėja net 2–4 kartus. Daugumai pacientų ūmi miokardo išsemija nesukelia išpejančių požymių – skausmo krūtinės plote, dusilio. Grėsmė ta, kad jiems pasireiškia tylusis miokardo infarktas, apsunkinančios savalaikę ligos diagnostiką.

Taigi didelio mirtingumo priežastis – laiku nesuteikta reikalinga medicininė pagalba.

– Kokios cukrinio diabeto diagnostikos ir gydymo naujovės?

– Nuo 2022 m. sausio 1 d. įsigaliojo naujasis cukrinio diabeto diagnostikos ir gydymo vaistais tvarkos aprašas. Sergantį CD nustatomas glikolizuotas hemoglobinas. Pacientai gydomi atsižvelgiant į greitutes širdies ir kraujagyslių, inkstų ligas bei jų rizikos veiksnius.

Lietuvoje gydytojas endokrinologas pacientams skiria naujausius ir efektyviausius medikamentus, naudojamus Europoje bei visame pasaulyje.

– Pacientus nudžiugino ir nauja nuolatinio gliukozės kiekiejų stebėjimo sistema. Kuo ji efektyvi?

– Vasarą mus pasiekė dar viena gera žinia – nuo liepos 1 d. taikome nuolatinio gliukozės kieko stebėjimo sistemą. Tai visiems sergantiesiems 1 tipo cukriniu diabetu kompensuojama iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų. Naudojant šią pažangią sistemą, mažiau streso: pacientas išvengia nuolatinį dūrių įpirštą.

– Ar visiems sergantiesiems CD būtinas insulinas? Kaip nustatomoj dozē?

– Ne, ne visais atvejais. Cukrinis diabetas, priklausomi nuo jo tipo, gali būti gydomas ir kitais antidiabetiniais vaistais.

Gydymas insulinu skiriamas sergantiesiems ir 1 tipo, ir 2 tipo diabetu. Tačiau pirmuoju atveju jis būtinė, nes paciento kasa visiškai nustoja gaminti insuliną, svarbūs maisto išsisavinimui, energijai ir žmogaus gyvybei.

2 tipo CD atveju organizmo ląstelės tampa atsparios insulino poveikiui, arba kasa jau nepagamina tiek insulino, kad patenkintų organizmo poreikius. Tada gydoma geriamais vaistais, tačiau ligai progresuojant (nepasiekiant geros gliko-

„Insulinas ne nuosprendis, o gyvybes gelbstintis vaistas. Tai ypač svarbu suprasti sergent 1 tipo diabetu, – atkreipia dėmesį Prienų ligoninės direktorė, gydytoja endokrinologė Jūratė Milaknienė.

mijos kontrolės tabletėmis), prireikia leidžiamų vaistų bei insulino injekcijų.

Tinkamą insulino dozę gydytojas paranka pacientui individualiai, atsižvelgiant į bendrą sveikatos būklę, glikemiją ir hipoglikemijos pavojų.

– Kodėl diabetu susirgę žmonės baiminasi insulino? Ar jis teks leisti visą gyvenimą?

– Pacientams dažnai kartojame, kad insulinas ne nuosprendis, o gyvybes gelbstintis vaistas. Tai ypač svarbu ivertinti sergent 1 tipo diabetu, kai dėka insulino žmogus gali gyventi visavertį gyvenimą – kurti šeimą, siekti karjeros, keliauti ir pan.

Sergantiesiems 2 tipo diabetu insulinas – vienas svarbių gydymo etapų. Tačiau išgirdus šią diagnozę nereiškia, kad insulino injekcijas teks leistis visą likusį gyvenimą. Su balansuota mityba, fiziniu aktyvumu, gydymu (geriamais ir leidžiamais ne insulino tipo vaistais) dažnai pasiekama gerų rezultatų.

– Pacientai nerima, ar pavyks teisingai ir laiku susileisti vaistus...

– Taip, vartojant injekcinius vaistus, o ypač insuliną, pacientams kyla daug klausimų. Baiminamasi, ar pavyks patiems teisingai susileisti vaistus paskirtu grafiku, teisingai dozuoti, ar injekcijos bus skausminos, ar galimos komplikiacijos.

Norėčiau nuraminti, nes šiuolaikiinių technologijų pagalba

(Nukelta į 5 p.)

Delfi TV programa

2023.01.09-2023.01.11

PIRMADIENIS

- 06:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ZINIOS „UKRAINA 24“
- 07:00 Feigino ir Arestovyčiaus pokalbis
- 08:00 Jūr rimtai? (18)
- 08:30 Istorijos apie nešėkmes (5)
- 09:00 Dakaras be cenzūros (7)
- 09:30 Ūkininko Petro dienoraštis (83)
- 10:00 Šiandien kimba (18)
- 11:00 Delfi rytas
- 11:55 Kenoloto
- 12:00 Dviračiu per Indonezijos džiungles (101)
- 12:30 Dviračiu per Indonezijos džiungles (102)
- 13:00 Šeima ant ratų. Afrikos link (6)
- 13:30 Normalūs neurotikai (12)
- 14:00 Irklais per Atlantą su A. Valujaviciumi (6)
- 14:30 Ūkininko Petro dienoraštis (83)
- 15:00 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga (k)
- 02:30 TIESIOGIAI UKRAINOS ZINIOS „UKRAINA 24“

- ANTRADIENIS**
- 06:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ZINIOS „UKRAINA 24“
- 07:00 Feigino ir Arestovyčiaus pokalbis
- 08:00 Kasdienybės herojai
- 09:00 Dakaras be cenzūros (8)
- 09:30 Ūkininko Petro dienoraštis (83)
- 10:00 Alfo didysis šou (18)
- 11:00 Delfi rytas
- 11:55 Kenoloto
- 12:00 Dviračiu per Indonezijos džiungles (103)
- 12:30 Dviračiu per Indonezijos džiungles (104)
- 13:00 Kasdienybės herojai
- 14:00 Irklais per Atlantą su A. Valujaviciumi (7)

- 14:30 Ūkininko Petro dienoraštis (84)
- 15:00 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga (k)
- 16:30 Delfi RU. Naujienos rusų kalba
- 17:00 Iš esmės su G. Klimkaite ir K. Pocytė
- 17:55 Kenoloto
- 18:00 Kasdienybės herojai
- 19:00 Ūkininko Petro dienoraštis (84)
- 19:30 Dakaras be cenzūros (9)
- 09:30 Ūkininko Petro dienoraštis (84)
- 10:00 Redaktoriaus virtuvė (9)
- 21:00 Kriminalinė Lietuvos zona su D. Dargiu (16)
- 22:00 Ūkininko Petro dienoraštis (85)
- 22:30 Dviračiu per Indonezijos džiungles (105)
- 12:30 Dakaras be cenzūros (9)
- 00:00 Iš esmės su D. Žeimyte-Biliene (k)
- 01:00 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga (k)
- 02:30 TIESIOGIAI UKRAINOS ZINIOS „UKRAINA 24“

- TRECIAJENIS**
- 06:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ZINIOS „UKRAINA 24“
- 07:00 Feigino ir Arestovyčiaus pokalbis
- 08:00 Šiandien kimba (18)
- 09:00 Dakaras be cenzūros (9)
- 09:30 Ūkininko Petro dienoraštis (84)
- 10:00 Redaktoriaus virtuvė (9)
- 11:00 Delfi rytas
- 11:55 Kenoloto
- 12:00 Dviračiu per Indonezijos džiungles (106)
- 13:00 Kriminalinė Lietuvos zona su D. Dargiu (16)
- 14:00 Irklais per Atlantą su A. Valujaviciumi (8)
- 14:30 Ūkininko Petro dienoraštis (85)
- 15:00 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga

- 16:30 Delfi RU.

„Bendruomenė – ne vienas žmogus, jai reikia palaikymo ir bendrų darbų...“

(Atkelta iš 4 p.)

skyrė neatsitiktinai: Nemajūnų kraštas garsus ne tik dėl savo išskirtinės gamtos, žymių žmonių, Nemajūnų bažnyčios medinės architektūros ansamblio, bet ir dėl išlaikytų senųjų linininkystės tradicijų, amatų, kulinarinio paveldo. Iš įvairių šaltinių gautomis lėšomis renovavus būvusias mokyklos dirbtuvės, sutvarkius pastato aplinką, išsigijus reikiamas įrangos ir inventoriaus, Nemajūnuose buvo įkurtas Amatų centras, tame pradėta rengti edukacinė programa „Dzūkiškos bandos“. Pasirinkta veiklos kryptis pasiteisino: žmonės iš visos Lietuvos ir užsienio iki šiol į Nemajūnus atvyksta paragauti duonkepėje krosnyje keptų dzūkiškų bandų bei apžiūrėti vietos ižymybų. Edukacinėje programoje uždirbtai pinigai naudojami Nemajūnų amatų centro išlaikymui: apmokama už elektros, vandenės, perkamos malkos. Organizuojant išvykas bei ekskursijas iš dalies apmokamos kelionių išlaidos bendruomenės nariams. Tai dar labiau stiprina bendruomenę.

Dirbdama Nemajūnų dienos centre L.J.Šliaužienė pasiekė, kad Nemajūnų krašte būtų išvystyta ir vienoje vietoje sukonzentruota gyventojams reikalingų paslaugų sistema, jiems būtų teikiamas socialinės, kultūrinės, informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo, užimtumo, pagalbos į namus ir socialinės globos paslaugos. Buvo įkurtas Križių centras su gyvenamaisiais kambariais, atnaujintas sporto aikštė-

nas. 2016 m. vasario 16 d. už aktyviajį bendruomeninę veiklą, kūrybiškumą, meilę Nemajūnų kraštui ir jo žmonėms Irena Joana Šliaužienė apdovanota Birštono savivaldybės Vasario 16-osios, Lietuvos valstybės atkūrimo dienos, nominacija.

Nemajūnų bendruomenės santalka šiuo metu buria 114 narių, tai teikia vilties, kad kaimo židinys neužges, bus tēsiams prasmingi darbai, skirti Nemajūnų krašto puoselėjimui.

Pirmininkė džiaugiasi, kad bendruomenės nariai aktyviai dalyvauja bendruomeninėje veikloje. Tradicinės šventės – Sekminės, Sv. Petro ir Povilo atlaidai, Senjorų popietė „Prie puodelio arbatos“ ir kt. – suburia bendruomenę. Skatindami sveiką ir aktyvų gyvenimo būdą, bendruomenės nariai mokesi tai-syklingo kvėpavimo ir fizinių pratimų.

2022 metai bendruomenės nariams nestokojo naujų patirčių, jie nemažai keliavo po Lietuvą, plėtė savo akiratį. Lankytasi Marcinkonių apylinkėse, lietuvių literatūros klasiko Vinco Krėvės-Mickevičiaus (1882–1954) memorialiniame muziejuje Subartonyse, Dzūkijos nacionalinio parko lankytøjų centre, ragauta įvairių dzūkiškų patiekalų. Kitos kelionės metu nemajūniškiai aplankė Radvilių mauzoliejų Kėdainiuose, o Biržų krašte apžiūrėjo smegduobių parką, grafams Tiškevičiams priklausių Astravo dvaro ansamblį, kopę į Kirkilų apžvalgos bokštą, susipažino su Biržų muziejaus – pilies ekspozicijomis.

Bendruomenės nariai kiekvie-nais metais aplanko Lietuvos pa-jūrį, praėjusią vasarą prie jūros ilsė-josi tris dienas, pakeliui aplankydami Klaipėdą, apžiūrēdami sena-miestį.

Tenkindami kultūrinius porei-kius, bendruomenės nariai stebėjo spektaklį „Gal nedarom tragedijos?“ Birštone bei miuziklą „Elisa-beth“ Kauno muzikiniame teatre, o pasitikdamis naujuosius klausési nau-jamečio koncerto „Mes – Lietuva!“

Bendruomenės pirmininkė akcentuoja, kad, siekiant užsibrėžtų tikslų, vienas iš kurių – bendruomenės narių ir jų šeimų įtraukimas į aktyvią veiklą – yra labai svarbi Birštono savivaldybės parama – kiekvienais metais bendruomenės veiklos programai vykdyti yra skriama lėšų. Nemajūnų bendruomenės santalka taip pat yra Birštono savivaldybės 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondu lėšų bendrai finansuojamo tē-stinio projekto „Paslaugų šeimai plė-tojimas Birštono savivaldybėje“ Nr. 08.4.1.-ESFA-V-416-04-0002 partnerė.

– Bendruomenė – tai ne vienas žmogus, tai – aktyvū bendruomenės valdyba, žmonių susibūrimas, jų pa-laikymas ir bendri darbai. Džiau-giamės ir didžiuojamės, jog Nemajūnų krašte žmonės yra aktyvūs bendruomenės renginių dalyviai, – teigia „Gyvenimo“ laikraščio apdo-vanojimo „Metų žmogus 2022“ nominantė Irena Joana Šliaužienė.

Dalė Lazauskienė

Cukrinis diabetas ir širdies bei kraujagyslių ligos

(Atkelta iš 4 p.)

insuliną vartoti patogu: adatos labai plonus – vos 4 mm, 6 mm arba 8 mm ilgio, tad dūris vos juntamas.

Insuliną reikia leistis kasdien tuo pačiu metu, tačiau galima 1 val. paklaida.

Vartojant kai kuriuos šiuolai-

kinius insulinus, galima net 4 val. paklaida, bet apie tai turėtų infor-muoti tik gydytojas.

Tinkamai vartojant gydytojo paskirtus vaistus, rūpinantis suba-lansuota mityba, fiziniu aktyvumu, dažniausiai pavyksta sėkmingai kontroliuoti ligą, išvengti kompli-

kacijų. Deja, pasitaiko atvejų, kai pacientas, išgirdęs diabeto diagno-zę, nesuvokia realios grėsmės ir ne-skuba keisti savo gyvensenos.

– Ačiū už vertingą informaciją. Palinkėsime pacientams išklausyti į jūsų žodžius.

Veronika Pečkienė

Nupuoštos eglutės priimamos visuose rūšiavimo centruose

Metai prasideda – šventės baigiasi. Kelias savaitės džiuginusios eglutės nupuošiamos ir iš-nešamos iš namų. Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras primena, kad nei eglucių, nei jų didelių šakų negalima mesti į atliekų konteinerius.

Tai yra žaliosios atliekos, kurios iprastai suren-kamos kompostavimo aikštélėse. Gyventojų patogumiui nupuoštos kalėdinės eglutės surenkamos visuose Alytaus regiono rūšiavimo centruose (stambiuojančiuose atliekų surinkimo aikštélėse). Jų adresai ir darbo laikas <https://www.aratc.lt/kontaktai-rusiauvimo-centrai-2/>.

Nuo išmetamų eglucių ir jų šakų būtina pašalinti visus papuošimus, išimti jas iš vazonų ar kitų talpų. Nubyrežius, atskirai sušluotus eglucių spyglius ir smulkias eglucių šakas galima mesti į maisto atliekų konteinerius.

Kitose, savivaldybių nurodytose vietose, paliktu eglucių surinkimu ir išvežimu rūpinasi savivaldybės.

Visos į Alytaus regiono atliekų tvarkymo technolo-gijų parką pristatytose eglutės yra smulkinamos ir naudojamos kokybiško komposto gamybai.

Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro inf.

Nupuoštos eglutės surenkamos visuose Alytaus regiono rūšiavimo centruose.

Užs.Nr.001

Amžinajį atils...

Mirtis – tai slenkstis, bet ne pabaiga, Brangiausi žmonės eina ir palieka... Tačiau nuo jų nusidriekia šviesa, Ir atminty gyvi išlieka.

Dėl mylimos mamos Elenos KANDROTIENĖS mirties nuoširdžiai užjaučiame sūnus Algį, Valdą, Eugenijų su šeimomis bei artimuosius.

Sundakų kaimo gyventojai

Nuoširdžiai užjaučiame Onutę BIELINSKIENĘ ir jos šeimą dėl mylimos mamos, močiutės mirties.

Buvę 5-to aukšto kaimynai

Išejius artimam ir brangiam žmogui Amžinybėn, Lieka skausmas ir tuštuma. Teužpilda ją mūsų atjauta ir stiprybės palinkėjimas.

Dėl buvusio ilgamečio Prienų sviesto gamyklos direk-toriaus Antano JASUKAIČIO mirties nuoširdžiai užjau-čiame dukras Jolantą ir Editą su šeimomis bei artimuosius.

Buvę Sviesto gamyklos darbuotojai

Birštono krašto žinios

- Aukščiausiam Lietuvoje apžvalgos bokšte, įveikus 300 bokšto laiptelių, lankytojams atsiveria ypatingas gamtos reiškinys – Nemuno kilpos, žiemiskuoju laikotarpiu atrodančios dar įspūdingiau. Kylant į bokštą, įrengtos šešios atokvėpio vietos, kadangi įveikti 55 m aukštį be poilsio – sunkoka. Šis faktas neįgąsdino Birštono apžvalgos bokšto lankytøjų, nusprenodus per gražiausias metų šventes – šv. Kalėdas – laiką praleisti kiek aktyviau. Apžvalgos bokšte įrengto apskaitos prietaiso duomenys nudžiugino: per Kalėdas bokšte apsilankė net 235 lankytojai. Antrąjai Kalėdų dieną apsilankė 94 lankytojai, gruodžio 27 d. – 123, o gruodžio 28 d. – 203 lankytojai. Remiantis šiaisiai įspūdin-gais skaičiais, apžvalgos bokštas išlieka itin populiarus ir lankomas vietinių savivaldybės gyventojų bei atvykstančiųjų.

- Birštonas dalyvauja „Sėkmingesios 2022 m. turizmo traukos vietovės“ nominacijoje. Nacionalinė turizmo skatinimo agentūra Keliauk Lietuvoje paskelbė balsavimą už 2022 m. LIETUVOS TURIZMO SĒKMINGIAUSIÖSIUS! Birštono kurortas dalyvauja „Sėkmingesios 2022 m. turizmo traukos vietovės“ nominacijoje už šiu metų iniciatyvas ir naujoves. Atiduoti savo balsą už Birštoną galite čia: www.turizmo-sekmingesios.lt. Balsavimas vyksta iki 2023 m. sausio 10 d.

- Vis labiau popularėjant viešajam transportui, Birštono savivaldybė taip pat nutarė nudžiuginti vietinius gyventojus. Nuo 2023 m. sausio 1 d. keleiviai, važiuojantys reguliarus vietinio (prie-miestinio) susisiekimo autobusų maršrutais: Birštono autobusų stotis-Nemajūnai-Sipony, Birštono autobusų stotis-Nemajūnai-Silėnai-Sipony, Birštono autobusų stotis-Birštono viensėdis-Puzonys, vykdomais UAB „Kautra“, bus vežami nemokamai. Gyventojai, gaunantys mažas pajamas, gali ėdažniau naudotis viešuoju transportu, o vežėjui nereikės teikti ataskaitos apie surenkamas lėšas už bilietus ir tikrinti keleivių turimų dokumentų, įrodančių turimą lengvatą. Tiki-masi, kad tokie maršrutai taps patrauklesni, padaugės asmenų, kurie vieteje važiavimo nuosavu automobiliu pasirinks viešąjį transportą.

- Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras, įgyvendindamas Atliekų prevencijos ir tvarkymo programos priemonės „Subsidijos ir dotacijos biologinių atliekų surinkimo priemonėms įsigyt“ finansuo-jamą projektą, nupirko specialius kibirėlius atskiram maisto ir virtuvės atliekų surinkimui. Šiuos 10 litų talpos nemokamus kibirėlius gaus visi regiono savivaldybių daugiaubčių namų, kurie naudojasi konteinerinėmis aikštélėmis su maisto atliekų konteineriais, gyventojai. Kartu su kibirėliais jieims bus įteiktos ir maisto bei virtuvės atliekų rūšiavimo atmintinės. Gyventojams skirti kibirėliai išdalijimui bus per-duoti už atliekų tvarkymą atsakingiems savivaldybių specialistams, kurie kartu su gyvenamujų namų bendrijų pirminkais, seniūnaičiais pasirūpins, kad maisto ir virtuvės atliekomis skirti kibirėliai pasiektų kiekvieną maisto atliekas rūšiuojantį gyventoją. Gyvenamujų namų bendrijų pirminkus ar daugiaubčių namų atstovus dėl kibirėlių atsi-mimo Jūsų namui prašome kreiptis į Birštono savivaldybės adm-iistracijos specialistą Irmantą Adamonį, tel. 8 670 57 236.

UŽ MAISTO ATLIEKŲ RŪŠIAVIMĄ GYVENTOJAI NEMOKA.

IVAIRŪS

PIGIAUSIOS PASKOLOS, REFINANSAVIMAS IR AUTOLIZINGAS. * Paskolos nuo 100 iki 25000 Eur, laikotarpiu iki 84 mėnesių. * Paskolos nuo 5000 Eur iki 120 mėnesių. * Pirmą imoką galima atideti iki 3 mėn. * Mažos palūkanos. Pvz., pasiskolinkite 100 Eur ir per 3 mėn. grąžinkite iki 110 Eur. Teirautis tel. 8 601 50 935, Ričardas.

Miškų vaidmuo stabilizuojant klimato kaitą

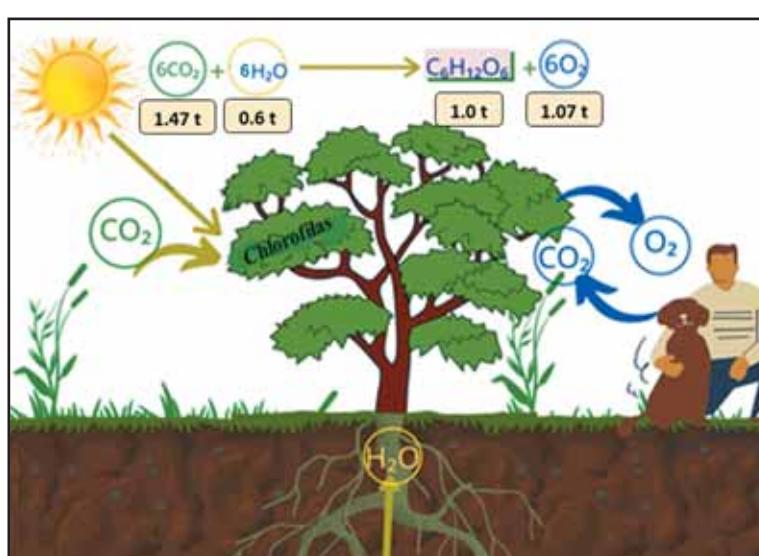
Plačiai žinoma, kad Pasaulyje klimatas šiltėja dėl žmonių veiklos. Deginant iškastinių kurą, plėtojant žemės ūki, keičiamas atmosferos sudėtis. Per pastaruosius 200 metų anglies dvideginio kiekis atmosferoje padidėjo daugiau kaip 50 proc. Šios (CO_2) ir kitos šiltnamio efekta sukeliančios dujos (metanas (CH_4), azoto suboksidas (N_2O), fluorintos dujos) į Žemę praleidžia Saulės spindulius, tačiau sulaiko šilumą, sklidančią nuo Žemės paviršiaus, todėl klimatas šyla. Sustabdžius klimato kaitą prie $+2^{\circ}\text{C}$ ribos, gamta ir žmonės dar galėtų prisitaikyti prie klimato kaitos padarinių. Didesnis vidutinės metinės temperatūros augimas gali sukelti nevaldomas gamtinės sistemų griūtis, vandens ir maisto trūkumą, masines klimato bėglių migracijas.

Kad stabilizuotume klimato šiltėjimą, reikia ne tik mažinti CO_2 emisijas, bet ir ieškoti būdų, kaij jį surinkti ir „sandeliuoti“. Yra žinoma, kad žaliejų augalai vykdami fotosintezę, iš atmosferos imai CO_2 ir jį „užrakina“ formuojamose fitomasėse. Užauginant 1 toną miško fitomasės, sunaudojama 1,47 tonos CO_2 , taip pat „pagaminama“ 1,1 tonos O_2 ir išgarinama 800 tonų vandens. Deja, dabartiniu metu Pasaulio CO_2 emisijos daug gaunesnės už miškų ir kitų žaliųjų augalų gebėjimus jį absorbuoti.

CO₂ emisija Lietuvoje
1990-1991 metais Lietuvoje

Lietuvoje vis dar turime gausius menkaverčių medynų ir sumedėjusių augalų sąžalynų išteklius.

Žaliejų augalai, vykdami fotosintezę, mažina atmosferos „šiltnamio“ efektą.

Kasmet i atmosferą buvo „išmeta“ apie 45-50 milijonų tonų CO_2 . Nuo 1992 metų šis rodiklis sumažėjo iki 20-25 mln. tonų per metus.

Toks taršos sumažėjimas įvyko daugiausia dėl sovietinių pramonės įmonių veiklos sustabdymo. Šiuo metu didžiausią šiltnamio efekta sukeliančių duju kiekį Lietuvoje skleidžia transporto, pramonės, energetikos ir žemės ūkio sektoriai.

Lietuvos miškų tik sumedėjusieji augalai, vykdami fotosintezę, per metus sunaudoja apie 23 mln. t CO_2 , išgarina apie 10 mlrd. t vandens ir „pagamina“ apie 26 mln. m^3 fitomasės bei išskiria iš atmosferą apie 17 mln. tonų deguonies.

Iš sumedėjusiu augalų, sunaudoto 23 mln. t/m. anglies dvideginio apie 6 mln. t/m. CO_2 grįžta atgal atmosferą iš pūvančios medienos ir dar 4,5 mln. t/m. grįžta iš sudeginto miško fitomasės kuro, o 5 mln. t/m. CO_2 kaupiasi miške diėjantių medienos ištekliuose ir

Ar Lietuvos miškų indėlis į klimato šilimo stabdymą gali būti didesnis?

Pagal našumą Lietuvos miškai yra vieni iš geriausių Europoje ir net Pasaulyje. Vis dėlto juose yra nemaža dalis menkaverčių medynų. Iš jų daugiausia yra baltalksnynų. Didžioji baltalksnynų medienos dalis tinka tik malkoms ar susmulkintajam miško kurui ruošti. Lietuvoje šios rūšies medynų turime daugiau kaip 120 tūkstančių hektarų. Tiesa, jie valstybiniuose miškuose užima tik apie 15 tūkst. ha, o privačiuose bei rezervuotuose nuosavybės teisei atkurti miškuose – daugiau kaip 105 tūkst. ha. Net 62 proc. valstybiniuose miškuose ir 72 proc. privačiuose miškuose esančių baltalksnynų jau yra brandūs arba perbrendę. Kita biokurui tinkanti medžių rūšis – drebulė. Nors iš drebulės galima pagaminti kai kuriuos medienos pramonei tinkančius gaminius, tačiau didelė drebulių dalis naudotina tik kurui. Drebulynų Lietuvoje yra beveik 100 tūkstančių hektarų. Puse šių medynų jau yra subrendę ir perbrendę. Taip pat mūsų miškuose dar yra blindynų bei gluosnynų, kurių mediena pramonei irgi netinka, o kurui – pui-

Iš menkaverčių medynų galima ruošti draugišką aplinkai kurą – malkas, susmulkintajį miško kurą, medienos granules ir kitą vertingą žaliavą šiluminei energijai gauti.

Šildydami namus malkomis – nenaudojame iškastinio kuro ir prisidedame prie klimato kaitos stabilizavimo.

tik ekonomine, bet ir ekologine prasme.

Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija vykdo Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos projekta „Viso medžio naudojimo technologijos taikymo skatinimas,

siekiant ekonomiškai efektyvesnio ir draugiško aplinkai menkaverčių medynų naudojimo“. Projekto tikslas – skatinti miško savininkus, miško darbų įmonių darbuotojus taikyti ekonomiškai efektyvesnes ir draugiškas aplinkai bei prisidedančias prie klimato kaitos stabilizavimo menkaverčių medynų naudojimo technologijas. Visa informacija apie projekto vykdymo eiga skleidžiama projekto viešinimo renginių metu. Tam organizuojami seminarių, lauko dienos, konferencijos, publikuojami straipsniai. Informacija apie organizuojamus viešinimo renginius skelbiama regioninėje spaudoje bei Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijos tinklalapyje www.knaik.lt

Užs.Nr.002

EUROPOS ŽEMĖS ŪKIO FONDAS KAIMO PLĒTRAI:
EUROPA INVESTUOJA Į KAIMO VIETOVES

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

KAUNO MIŠKŲ IR APLINKOS
INŽINERIJOS KOLEGIJA

Laiškai iš Nemuno krantinės

Nepamirškime – linkėjimai kryptį nurodo

Nutilo, užgeso lauktosios didžiosios, gražiosios metų šventės – puošėmis joms kaip išmanydami ir išgalėdami. Pasidžiaugėme. Daug ir visko prilikojome vieni kitiems. O ar susimąstome, kad linkėjimas kryptį nurodo – kur link turėtume eiti. Kokia tikslis ir taikli mūsų kalba. Kaip aiškiai ji byloja, kad neišsipildys linkėjimai, jei stovėsime vietoje, jei nekrutėsime kiekvienas pagal savo jėgas, sugebėjimus ir galimybes. Nebus nei sveikatos, nei dvasios pilnatvės, nei geresnio gyvenimo, nei pa-brangusios šviesos – tam siausiomis gruodžio dienomis dažnai jos linkėjome. Ir ta sunkiai pagaunama laimės akimirka ne tada, kai jos lauki, atsélina, o visai netikėtai švysteli, kai apie ją negalvoji – kai darai daugiau nei tau priklauso, kai su savo tikėjimu ir viltimis dažnam net naivus ir juokingas atrodai, nes nusiplükęs, o tavo įveiktos kliūties kitiems tik šypsni kelia. Tada ir pajunti: išsipildė linkėjimas laimės.

Stovime prie naujo savo laiko slenkscio, prieš akis – dar vieneri metai įjimo ten, kur ne taip seniai linkėjome ir sau, ir vieni kitiems. Pamuojuokime drąsiai, ryžtingai ir atkakliai žengiančiam, stabtélékime ties pavargusi ir atsilikusi – gal kitų linkėjimų jis jau ir nesulaiks. Šventės savo gražųj darbą atliko, kryptį, kur link judēti, nurodė, todėl telieka ištarti: laimingo kelio!

Audronės Šidiškienės nuotrauka

Vegetariška virtuvė (iš praeities mūsų...)

Moliūgo (kurbio) sriuba

Atpjovę gabala brendusio moliūgo nulupa žievę, išmeta grūdus, supjausto į kąsnelius, apipila verdančiu vandeniu, kiek pavirinę nusunkia tą vandenį ir vėl užkaičia su trupučiu verdancio vandens. Kai moliūgas suminkštėja, nusunkia vandenį, moliūgą pertrina į prikaituvį, užpila virintu pienu, prideda druskos, truputį cukraus, gabalėlių sviesto, išmaišo, bet nebeleidžia užvirti. Vazoje sutrina vienu ar dvieju tryniu su stikline gretinėlės ir

supyle ten pat sriubą tuoju duoda valgyti su smulkiais skrebučiais.

Miltienė

Užkaičia vandenį, ijdeda šaukštą svesto ir žiupsnį druskos. Užvirus vandeniu išsijoja porą šaukštų kvietinių miltų, tuoju nukelia prikaituvį, išmaišo ir palaukia, kol miltai išpurpsta. Tada įmūsa du tris šviežius kiaušinius, smarkiai išplaka mente ir tuoju neša stalān.

A. Piašeko knygno leidiny (Kaunas, Prezidento g-v Nr. 6, 1936 m.)

METALŲ LAUŽO SUPIRKTUVĖ
FEROMETA
SUSIKRAUSI KAPITALA,
JEIGU VEŠI MUMS METALĄ

KUUSAMET

8 687 74433
Vasaros g. 50F, Marijampolė

Nacionalinė žemės taryba tapo pavaldi Aplinkos ministerijai

Nuo sausio 4 d. keičiasi Nacionalinės žemės tarybos pavaldumas – šiai įstaigai iš Žemės ūkio ministerijos perima Aplinkos ministerija, kuri tampa atsakinga už žemės valdymo ir naudojimo politikos formavimo klausimus.

Nacionalinės žemės tarybos (NŽT) darbo tūstumas išlieka: NŽT struktūra ir darbuotojų skaičius nesikeičia.

Pakeitimai, kurie lems struktūrinius pokyčius ir galimą darbuotojų perkėlimą į savivaldybes ar Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją, numatomi 2024 metais.

Tai svarbiausia ir sudėtiniausia šios kadencijos Aplinkos ministerijos reforma. Prie dabartinių 2,3 tūkst. Aplinkos ministerijos sistemos darbuotojų prisijungia dar apie tūkstantis NŽT darbuotojų. Pagaliau valstybinės žemės panaudojimo procesai taps skaidresni, miestų ir miestelių valstybinė žemė bus daug efektyviau ir ūkiškiau naudojama. Žemės naudojimo valstybine kontrole ir statybos teisėtumo tikrinimui užsiims viena taryba. Proses

priežiūra stiprės ir spartės, nes bus suvienytos Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos bei Nacionalinės žemės tarybos funkcijos“, – sako aplinkos ministras **Simonas Gentvilas**.

Aplinkos ministerija formuos žemės valdymo ir naudojimo, geodezijos ir kartografijos, teritorijų planavimo ir statybos politiką. Naujas klausimais rūpinsis praėjusių metų pabaigoje išteigtos Žemės ir teritorijų planavimo bei Erdvinių duomenų politikos grupės.

Passak NŽT vadovo **Sauliaus Mocevičiaus**, daugiau nei pusmetį trukusios labai intensyvios diskusijos dėl planuojamos reformos davė teigiamų rezultatų.

Džiaugiuosi, kad į galutinės šios reformos vizijos ir pagrindinių tikslų formavimą buvo įtraukti ir NŽT specialistai. Turėjome galimybę savo nuomonę išsakyti Sei-

mo komitetuose, savo ižvalgas pateikti Aplinkos ministerijai. I daugelį mūsų profesinių pastabų buvo atsižvelgta, todėl optimistiškai žvelgiame į ateitį ir galime gauti įtaką užtikrintai sakyti, kad pradėti ir ateityje numatyti pokyčiai turės teigiamą efektą ir valstybei, ir žmonėms“, – sako S. Mocevičius.

Artimiausiu metu Aplinkos ministerija pateiks konkretius išstatymų pakeitimų projektus, susijusius su žemės valdymo ir naudojimo politikos formavimo, igvendinimo ir kontrolės teisinio reguliavimo tobulinimu.

Primename, kad pokyčius numato 2022 m. birželio 30 d. Seimo priimtas naujos redakcijos Žemės išstatymas ir su šia pertvarka susiję dar 17 išstatymų pakeitimai.

Žemės ūkio ministerija formuos žemės ūkio, maisto ūkio, kaimo plėtros, taip pat melioracijos, žemės valdų struktūrų gerinimo ir apleistų žemės ūkio paskirties žemės plotų mažinimo, žemės išteklių stebėsenos politiką.

„LKB Kronikos“ leidėja Gerarda Elena Šuliauskaitė mini 90 metų jubiliejų

(Atkelta iš 2 p.)

Eucharistinio Jėzaus seserų vienuole Gerarda. 1973 m. gegužės mėnesį už nelegalią religinę veiklą tarp jaunimo buvo pašalinta iš Vilniaus universiteto Istorijos-filologijos fakulteto vyr. laborantės pareigų. Vilniaus valstybinio V. Kapsuko universiteto prorektorius Bronius Sudavičius jai pranešė, kad pedagoginio darbo dirbtį negalinti, nes yra vienuolė. Vėliau ji dirbo LSSR valstybineje respublikinėje bibliotekoje vyr. redaktore. Dar dirbdama šioje bibliotekoje, 1975 m. sausio–vasario mėnesiais buvo du kartus KGB darbuotojų po 6 valandas tardoma, jai grasino kalėjimu dėl Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos (toliau – LKB kronika) platinimo. Tardomoji visus kaltinimus paneigė. 1975 m. vasarą savo kongregacijos vyresniosios prašymu išėjo iš darbo Respublikinėje bibliotekoje ir apsigyveno Simne (Alytaus r.), kur nuo tų metų rugpjūčio dirbo leidžiant LKB kroniką. Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius savo prisiminimuose rašė: „Darbas su Kronika labai palengvėjo, kai į talką atėjo ses. Elena Šuliauskaitė. Per ilgus metus ant jos pečių gulė didžioji darbų našta. Žinojau, koks pavojus jai grėsė, suprato ir jinai, bet pasitikėjome Dievu ir dirbome.“ Sesuo Gerarda savo prisiminimuose rašė: „Apsidžiaugiau galėdama prisidėti prie LKB kronikos leidimo, nes dar nuo partizanų laikų mano vaikystės svajonė buvo padėti Bažnyčiai ir Tėvynė.“

E. Šuliauskaitė pati rašyda LKB kronikai reportažus, redaguodavo kitą gautą medžiagą (patikslindavo vietoves, patikrindavo faktus ir pan.), baigdavo ruoštį naujų numerių, paruošdavo galutinį variantą ir rašomaja mašinėle atspausdindavo pirminius 20 egzempliorių. Prieš numerio išleidimą ji kartu su LKB kronikos vyriausiuoju redaktoriumi kun. S. Tamkevičiumi atrinkdavo medžiagą, aptardavo, koks bus naujas Kronikos numeris. Po kelis egzempliorius nuveždavo į Vilnių ir Kauną. Kadangi buvo pavojinga vežioti Kronikos egzempliorius iš Simno į Kybartus, nuo 1977 m. birželio visas pogrindžio leidinio redagavimas ir spausdinim-

Sesuo Gerarda Elena Šuliauskaitė. 2021 m. Evgenios Levin nuotr.

mas persikėlė į Kybartus (Vilkaviškio r.), kur klebonu nuo 1975 m. gruodžio dirbo kun. S. Tamkevičius. Be to, sesuo Gerarda du kartus vėžė LKB kronikos mikrofilmus į Maskvą ir juos perduodavo Rusijos disidentams. Sesuo Gerarda dalyvavo protesto akcijose, rinkdavo parašus prie bažnyčių, organizuodavo nelegalius jaunimo susitikimus, rengdavo žygius į Šiluvą ir Kryžių kalną. Pasak jos, dirbo tam, kad „persekiojamas tikintis jaunimas išgaudytų drąsos ir mylėtų Tėvynę“.

1983 m. gegužę, suėmus ir po to įkalinus kun. S. Tamkevičių, sesuo Gerarda Elena Šuliauskaitė su bendradarbėmis seserimis Bernadeta Mališkaite, Birute Briliūte ir iš kalinimo dėl Kronikos platinimo grįžusia ses. Genovaite Navickaite parengė 53-iajį šio pogrindžio leidinio numerį. 1983 m. pabaigoje LKB kronikos vyriausiuoju redaktoriumi tapus kun. Jonui Borutai, sesuo Gerarda ir toliau dirbo šio pogrindžio leidinio redaktore, su kun. J. Boruta kartu aptardavo numerio rengimą, rinkdavo protesto parašus prieš sovietų valdžios veiksmus, pati pasiraše, protestuodama dėl Mečislovo Jurevičiaus ir Vytauto Vaičiūno teismų, šiurkščių milicijos ir KGB veiksmų per ses. Gemos Jadvygos Stanelytės teismą, taip pat dėl Danutės Kersiūtės ir

Ses. Gerarda Elena Šuliauskaitė kalba LKB kronikos 30-ies metų minėjime. Iš E. Šuliauskaitės asm. archyvo

Petro Cidziko suėmimo.

Kagėbistams, dar 1975 m. pradžioje itarusiems E. Šuliauskaitę prisedėdant prie LKB kronikos platinimo ir ją tardžiusiems, nepavyko susekti jos veiklos, nors ji buvo tardoma 6 kartus. LSSR KGB 5-ajame skyriuje dvi operatyvinio patikrinimo bylos E. Šliauskaitei buvo užvestos tik 1987 m. ir 1988 m. Jose nurodyta, kad ji įtarima prisedėdanti prie LKB kronikos leidimo. Prasidėjus Lietuvos Atgimimui, 1989 m. buvo nutarta sustabdyti LKB kronikos leidimą – tai metais išėjo paskutinis numeris.

1989–1991 m. sesuo Gerarda dirbo Vilniaus arkivyskupijos „Caritas“ pirmminke, taip pat keletą metų buvo žurnalo „Caritas“ skyriaus redaktore. 1995–2000 m. darbavosi Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijos centro kurijoje. Šiuo metu gyvena seserų eucharistiečių namuose Vilniuje.

Už nuopelnus leidžiant LKB kroniką ir už kitą pogrindinę veiklą ses. Gerarda Elena Šuliauskaitė SJE Lietuvos Respublikos Prezidento 1999 m. sausio 31 d. dekreto apdovanota Vyčio Kryžiaus ordino Karininko kryžiumi. 2006 m. apdovanota Vengrijos 1956 m. sukilio ordinu. 2021 m. Laisvės premija skirta pogrindžio spaudos leidinio – LKB kronikos 1983–1989 m. vyriausiajam redaktoriui vysk. Jonui Borutai, leidinio bendradarbės Bernadetai Mališkaitei ir Elenai Šliauskaitei.

Arvydas Gelžinis
LGGRTC istorikas

Ses. Gerarda Elena Šliauskaite, Šv. Kazimiero bažnyčios rektorius, kun. Jonas Boruta SJ ir JAV lietuvių dr. Rožė Šomkaitė. „Kronikos“ leidybos metais dr. Rožė Šomkaitė buvo viena uoliausiu leidinio talkininkų Vakaruose, rūpinosi „Kronikos“ šalpos reikalais ir mikrofilmų išvežimu į Vakarus. Kaunas, 1997 m. Iš Kauno arkivyskupijos muziejaus archyvo

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė

Redakcija: Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė - VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOSES, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: Dalė Lazauskienė, redaktorės pavaduotoja (60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: Rimantė Jančauskaitė, apžvalgininkė (60012, rimante@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: Ona Ališauskienė (60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: Ona Lodiene, Zina Lankevičienė (tel./faksas 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketas@gyvenimas.info). Mob. tel. 8 605 19 327. Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autorų nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

remia rubrikas
„Koks tu ir aš –
tokia Lietuva“
ir „Tai, kas
išaugina...“

Laikraštis išeina trečadieniais ir šeštadieniais.
Ofsetinė spauda. Apimtis – 3 spaudos lankai.
Indeksas 67283. Tiražas: trečadieniais –
1400 egz., šeštadieniais – 1750 egz.
Rinko, maketavto UAB „Gyvenimas“.

Šiais metais Prienų lopšelio-darželio „Gintarėlis“ laukia modernizavimas

(Atkelta iš 1 p.)

naudingumo klasę iki šių metų gruodžio 31 d.

Prienų rajono savivaldybės administracija pateikė projekto „Prienų lopšelio-darželio „Gintarėlis“ modernizavimas“ parašką Modernizavimo fondo kompensacinei išmokai savivaldybės viešiesiems pastatams atnaujinti gauti. Įvertinus parašką, buvo skirtas 539445,35 Eur finansavimas.

Projekto tikslas – pagerinti Prienų darželio „Gintarėlis“ pastato ir inžinerinių sistemų fizines bei energines savybes, didinant pastato energijos vartojimo efektyvumą, užtikrinant pastato infrastruktūros atitinktų higienos normų reikalavimams ir tuo pačiu racionaliai panaudojant savivaldybės biudžeto lėšas, skirtas viešiesiems pastatams eksploatuoti, bei mažinant į atmosferą išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (CO₂).

Prienų r. savivaldybės meras Alvydas Vaicekauskas pabrėžė, kad ši finansinė parama yra labai reikšmingas žingsnis. „Lopšelis-darželis „Gintarėlis“ seniai laukė atnaujinimo. Viena vertus, tarp renovuo-

tų daugiaubčių senas pastatas vienims krito į akis, bet svarbiausia buvo vaikučiams ir darbuotojams užtikrinti normalias higienos sąlygas ir gerą mikroklimatą. Planausme pastatą atnaujinti etapais, nes visa reikalinga suma būtų per didelę našta biudžetui ir nepadarytume daug kitų darbų. Pastato viduje dalį grupių jau esame atnaujinę, tačiau remonto laukia ir kitos patalpos. Tai vienas iššūkis. O kitas – surasti sprendimus dėl darbų terminų ir istaigos veiklos suderinimo. Pradžioje laukia viešųjų pirkimų procedūra, o vėliau visus klausimus derinsime su rangovais“, – pažymėjo Savivaldybės meras.

Prienų lopšelio-darželio „Gintarėlis“ atnaujinimo metu bus pakėsti pastato langai ir durys, apšiltintas stogas, sienos (su cokoline dalimi), rūsio ir pogrindžio perdangos, modernizuotos šildymo, elektros, vandentiekio ir nuotekų šalinimo sistemos, šilumos punktas, atnaujinta lietaus ir drenažo sistema, atliktos kiti darbai. Darbai bus pradėti ir užbaigtai šiais metais.

Prienų r. savivaldybės informacija

Kviečiame iki sausio 20 d. teikti kandidatūras tradiciniams Prienų rajono savivaldybės apdovanojimams „Dėkingumas“

Prienų rajono savivaldybės isteigti apdovanojimai „Dėkingumas“ teikiami labiausiai savo kraštui nusipelniusiems žmonėms už uolų ir sažiningą darbą, už svarų indėlį kuriant rajono gyventojų kultūrinę, ekonominę, socialinę ir dvaisinę gerovę, už reikšmingus neatlyginčius darbus bendruomenės labui.

2022 metų nominacijos:

METŲ ŠVIESUOLIS**METŲ POELGIS****UŽ SAVANORYSTĘ****UŽ PRIENŲ VARDΟ GARΣINIMĄ****UŽ GYVENIMO PASIEKIMUS****UŽ INDĒLI Į PRIENŲ KRAŠTO EKONOMIKOS AUGIMĄ**

Malonai kviečiame užpildyti ankетą ir pasiūlyti savo kandidatus. Anketa rasite Prienų rajono savivaldybės interneto svetainėje www.prienai.lt

Teisė teikti kandidatus „Dėkingumo“ apdovanojimui, užpildę nustatytos formos anketa, turi įmonės, įstaigos, organizacijos, asociacijos, pavieniai asmenys. Kolektyvinę, grupės žmonių teikiamą anketa turi pasirašyti visi asmenys, kurie pritaria siūlomai kandidatūrai (vardai, pavardės, parašai).

Prašome užpildyti anketas iki 2023 m. sausio 20 d. siuptyje el. paštu agne.darguziene@priena.lt arba paštu adresu: „Dėkingumo“ apdovanojimams, Laisvės a. 12, 59126 Prienai. Anketas galima palikti į Prienų rajono savivaldybės sekretoriato.

PRIENŲ RAJONO SAVIVALDYBĖ

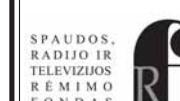
Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė

Redakcija: Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė - VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOSES, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: Dalė Lazauskienė, redaktorės pavaduotoja (60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: Rimantė Jančauskaitė, apžvalgininkė (60012, rimante@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: Ona Ališauskienė (60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: Ona Lodiene, Zina Lankevičienė (tel./faksas 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketas@gyvenimas.info). Mob. tel. 8 605 19 327. Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autorų nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

remia rubrikas
„Koks tu ir aš –
tokia Lietuva“
ir „Tai, kas
išaugina...“

Laikraštis išeina trečadieniais ir šeštadieniais.
Ofsetinė spauda. Apimtis – 3 spaudos lankai.
Indeksas 67283. Tiražas: trečadieniais –
1400 egz., šeštadieniais – 1750 egz.
Rinko, maketavto UAB „Gyvenimas“.

Spaudė UAB „Alytaus spaustuvė“, Seirijų g. 17,
tel. (8 315) 73786.

A ALYTAUS SPAUSTUVĖ